

آزمون ۶ از ۱۲

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

ویژه پیاپی یازدهم

**پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش یازدهم - مرحله چهارم
(۱۴۰۰/۰۹/۲۶)**

ادبیات و علوم انسانی (یازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها ، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

فارسی (۲)

۱. گزینه ۳ درست است.
معنی واژه‌های فرد:
رأفت: شفقت - مهربانی (این واژه را با «رفعت» اشتباه نکنید).
سست عناصر: بی‌اراده - بی‌غیرت
هیئت: ظاهر - شکل - دسته‌ای از مردم
متفق: همسو - هم‌عقیده - موافق
تلبیس: نیرنگ‌سازی - حقیقت را پنهان کردن - حيله و مکر به کار بردن
۲. گزینه ۲ درست است.
واژه‌هایی که غلط معنی شده‌اند و اصلاح آن‌ها:
* نهیب: فریاد بلند به‌ویژه برای ترساندن یا اخطار کردن * التهاب: شعله‌ور شدن - برافروختن مجازاً ناآرامی - بی‌قراری - اضطراب - * کورسو: نور اندک - روشنایی کم.
۳. گزینه ۴ درست است.
معانی واژه‌های مذکور:
* محمل: مهد - کجاوه که بر شتر بندند * عنایت: احسان - لطف - توجه * خنیده: مشهور - معروف - نامدار * طوع: فرمان‌برداری - اطاعت - فرمانبری * گزاف‌کاری: زیاده‌روی - بیهوده‌کاری.
۴. گزینه ۱ درست است.
غلط‌های املائی و اصلاح آن‌ها:
(۲) مشهون ← مشحون (۳) مهجوب ← محبوب (۴) رفأت ← رفعت
۵. گزینه ۲ درست است.
غلط‌های املائی و اصلاح آن‌ها:
(۱) بی‌نسیب ← بی‌نصیب (۲) طوغ ← طوق - ذنار ← زنار
(۳) عمل ← امل (۴) الطفات ← التفات
۶. گزینه ۱ درست است.
دو غلط املائی و اصلاح آن‌ها:
(همیت ← حمیت) (مصوبات ← مثنوبات)
۷. گزینه ۴ درست است.
موارد غلط و اصلاح آن‌ها عبارت‌اند از:
الف) جلال‌الدین محمد بلخی (ب) رباعی مذکور منسوب به ابوسعید ابوالخیر است.
۸. گزینه ۴ درست است.
بررسی آرایه‌های خواسته‌شده:
(۱) «خزائن غیب» استعاره از عالم معنا (۲ مرتبه در عبارت) * «گوهر» استعاره از عشق * «آب و گل» مجازاً سرشت.
(۲) «باغ - گلستان - قند» همگی به‌ترتیب استعاره از وجود شمس (۲ مرتبه) - سخنان شیرین است. «لب» مجازاً به معنی دهان است.
(۳) «خانه» مجازاً به معنی شهر * «مه» استعاره از شمس تبریزی است.
(۴) «شهر و بهار» جان‌بخشی دارند * «فوران خشم و آز» استعاره دارند. * تشبیه «شهر به بستر» * فاقد مجاز.
۹. گزینه ۲ درست است.
بررسی آرایه‌ها:
(۱) «دل منه» کنایه از علاقمند نشو - فاقد تشبیه

- ۲) «زمان» مجازاً به معنی مردم زمانه - عبارت «رو سر بنه به بالین، تنها مرا رها کن» تضمین از شعر مولاناست.
- ۳) فاقد اغراق و استعاره است. («بادپا» نام اسب سلطان جلال‌الدین خوارزمشاه است).
- ۴) «کبک» استعاره و تشخیص - «شاهد» ایهام دارد. (فاقد ایهام تناسب) به معنی ۱- گواه ۲- زیبارو.
۱۰. گزینه ۳ درست است.
- بررسی آرایه‌ها:
- ۱) در سروده، دو تشبیه یافت می‌شود (چون شمع - سکندروار)، ولی فقط واژه «زبان» مجازاً به معنی «سخنان» در سروده دیده می‌شود.
- ۲) «آتش» استعاره از عشق و محبت - «می‌گیرد» ایهام دارد؛ به معنی ۱- اثر می‌کند. ۲- روشن می‌شود.
- ۳) «زبان» برای «شمع» استعاره از فتیله، و برای «من» مجاز از سخنان است. «آتشین» کنایه از تأثیرگذار است.
- ۴) در بیت اول تناقض «میان گریه می‌خندم» و جان‌بخشی «شمع» به چشم می‌خورد.
۱۱. گزینه ۲ درست است.
- بررسی آرایه‌های هر مورد:
- الف) ایهام: دوران به معنی ۱- روزگار ۲- اطرافیان (ب) تشبیه: جان به نقد - حیات به باغ
- ج) تناقض: هر که خبری از اوصاف جمیل محبوب را شنید، بی‌خبر افتاد.
- د) مجاز: «سر» به معنی فکر و اندیشه
- ه) حسن تعلیل: علت اینکه نباید دل را شکست، افشای راز از صندوقچه اسرار و بیم از قرار گرفتن در اختیار نامحرم است. (در صورتی که این دلیل واقعی نیست).
- و) به‌عنوان مورد اضافه در نظر گرفته شده و حاوی اغراق است.
۱۲. گزینه ۴ درست است.
- نقش‌های تبعی شامل معطوف - بدل - تکرار هستند و اینک یافتن نقش‌های تبعی و جایگاه آن‌ها:
- ۱) بوستان: معطوف به متمم ۲) شکایت‌ها: تکرار مفعول
- ۳) چشم شهلایت: معطوف به مسند یا معطوف به مضاف‌الیه
- ۴) سرو: تکرار نهاد (هست / نیست به معنی وجود دارد / ندارد)
- توجه: «ندام» در مصراع اول منادا و در مصراع دوم متمم است.
۱۳. گزینه ۱ درست است.
- بررسی جایگاه و نقش ضمائر پیوسته مشخص شده (اصلاح موارد غلط)
- ۱) آریم (نقش مفعولی) ۲) التفاتت (گروه نهادی / اضافی)
- ۳) دلم (نقش اضافی) ۴) در ضمیرش (گروه متممی / نقش اضافی)
۱۴. گزینه ۳ درست است.
- بررسی موارد خواسته‌شده:
- ۱) شنیدمت (جمله هسته) که (پیوند وابسته‌ساز) نظر می‌کنی به حال ضعیفان (جمله وابسته) - فعل اسنادی (شد) حذف به قرینه معنایی.
- ۲) به خدا (جمله هسته) که (پیوند وابسته‌ساز) پرده از روی چو آتشت برافکن (جمله وابسته) - فعل غیر اسنادی (قسمت می‌دهم) حذف به قرینه معنایی.
- ۳) کسی بر سر کویت مجاوری آموخت (جمله هسته) که (پیوند وابسته‌ساز) دگر نه عزم سیاحت کند نه یاد وطن (جمله وابسته) - حذف فعل غیر اسنادی (کند) به قرینه لفظی.
- ۴) آفرین بر زبان شیرینت (جمله هسته) که (پیوند وابسته‌ساز) این همه شور در جهان انداخت (جمله وابسته) - حذف فعل اسنادی (باد) به قرینه معنوی.
۱۵. گزینه ۲ درست است.
- تعداد جملات هر گزینه بر اساس تعداد افعال و منادا و ...

- ۱) برده - دویده (افعال معین به قرینه معنایی حذف شده‌اند: برده‌ای - دویده‌اند و ...). (۲ جمله)
- ۲) آمد - شوم - جانا - بمیرم (۴ جمله)
- ۳) خواستم - بشویم - سوخت (۳ جمله)
- ۴) بود - بود - داد (۳ جمله)
- افعال بیت منظور: بودی - هوادارت (بودند) - هستی (حذف به قرینه معنایی) - است (حذف به قرینه معنایی) (۴ جمله)
- شکل کامل بیت: هلالی بودی اول، صد بلند اختر هوادارت بود / کنون ماه تمامی (هستی) ناتمامی آن چنان یارت است.
- ۱۶. گزینه ۱ درست است.**
- بررسی نقش‌های تبعی و شاخص‌ها در هر گزینه:
- ۱) شاخص: شاه - آغا - خان نقش‌های تبعی: با دریافت‌های شخصی خویش (معطوف) - عباس میرزا (بدل)
- ۲) فاقد شاخص - نقش‌های تبعی: آقای شایق (بدل) - از بچه‌های یزد (بدل)
- ۳) شاخص: مولانا - نقش‌های تبعی: هیاهوی مردم (معطوف) - پر سوز و گداز (معطوف)
- توجه: «سوز و گداز» دارای میانوند (و) است.
- ۴) فاقد شاخص - نقش‌های تبعی: ملقب به جلال‌الدین (بدل) - مشهور به مولانا یا مولوی (بدل)
- ۱۷. گزینه ۳ درست است.**
- توضیح گزینه درست:
- خورشید: به دلیل حرف اضافه (چو) متمم است. از طرفی (چو) که ادات تشبیه است، سازنده قید تشبیه می‌شود.
- ت: تو را (مفعول) * بیگانه: مضاف‌الیه برای (جرم) و از طرفی (جرم) مسند جمله است. * خود: بدل برای تو است (که نقش نهادی دارد). * دل: نهاد.
- ۱۸. گزینه ۱ درست است.**
- مفهوم گزینه‌ها:
- ۱) بیت سؤال: نفی و مذمت ننگ و خواری (که از توجه به تمنیات و هواهای نفسانی حاصل می‌شود).
- ۲) همت والای عارفان و مقربین (۳) ارزشمندی مناعت‌طبع (۴) توصیه به قناعت و مناعت‌طبع
- ۱۹. گزینه ۴ درست است.**
- اصلاح صحنه‌های ترسیم‌شده:
- ۱) نابودی حکومت خوارزمشاهیان به هنگام غروب
- ۲) کشته شدن سربازان مغول و جایگزینی با سربازان دیگر
- ۳) شدت درگیری در میدان جنگ
- ۲۰. گزینه ۲ درست است.**
- مفهوم مصراع داده‌شده و همه گزینه‌های (غیر از پاسخ) کرم و نیکوکاری است، ولی مفهوم گزینه پاسخ (درخواست وفاداری محبوب) است.
- ۲۱. گزینه ۳ درست است.**
- مفهوم گزینه پاسخ: «عدم وابستگی و اسارت به تعلقات دنیوی» و مفهوم سایر گزینه‌ها، «اسارت روح و گرفتاری در دام نفسانیات» است.
- ۲۲. گزینه ۴ درست است.**
- مفهوم قسمت مشخص‌شده، روح الهی است که در گزینه‌ها تحت عنوان «روح باقی - طوطی - آب» آمده است، ولی در گزینه پاسخ «یوسف» همانا عالم معنا و بهشت برین، یعنی «جایگاه اصلی انسان» است.
- ۲۳. گزینه ۳ درست است.**
- مفهوم صحیح گزینه پاسخ: «تجلی خداوند در پدیده‌ها» است.
- ۲۴. گزینه ۱ درست است.**
- مفهوم همه گزینه‌ها، «تأسف بر گذر عمر و از دست دادن فرصت‌ها» و مفهوم گزینه پاسخ، «تأکید و هشدار بر ناپایداری عمر و

عدم دل بستگی به آن» است.

۲۵. گزینه ۲ درست است.

گزینه (ب) به عنوان مورد اضافه با مفهوم «تقدیر سیاه و بد» در نظر گرفته شده است.

عربی، زبان قرآن (۲)

۲۶. گزینه ۱ درست است.

«ما أرضی»: خوشنود نکرد، «لاعوب»: مجازات نشد (رد گزینه‌های ۲ و ۴ و ۳) ← کتاب ۱۱ ص ۱۱ درس ۱

۲۷. گزینه ۳ درست است.

«دماغه الصغیر»: مغز کوچکش (رد گزینه ۱) «نقار الخشب»: دارکوب (رد گزینه‌های ۲ و ۴) «لاتضر»: آسیب نمی‌زند (رد گزینه ۴) ← کتاب ۱۱ ص ۳۳ درس ۳

۲۸. گزینه ۲ درست است.

«زعانف»: باله‌ها (رد گزینه‌های ۱ و ۴)، «جنحین»: دو بال، بال‌ها / ترجمه «پرنده» زائد است (رد گزینه‌های ۳ و ۴)، «تطیر»: پرواز می‌کند (رد گزینه ۳) ← کتاب ۱۱ ص ۳۳ و ۳۴ درس ۳

۲۹. گزینه ۴ درست است.

«سئل»: سؤال شد (رد گزینه‌های ۲ و ۳)، «أحب الناس»: دوست‌داشتنی‌ترین مردم (رد گزینه‌های ۱ و ۳) «أنفع الناس»: سودمندترین مردم (رد گزینه ۲ و ۳) ← کتاب ۱۱ ص ۷ درس ۱

۳۰. گزینه ۱ درست است.

«تبادلنا»: عوض کردیم (= زمان فعل ماضی) (رد گزینه‌های ۲ و ۳ و ۴) «زمیلتنا الفائزة»: همکلاسی برنده‌مان (رد گزینه‌های ۲ و ۳ و ۴) ← کتاب ۱۱ ص ۱۳ و ۱۵ درس ۱

۳۱. گزینه ۲ درست است

«یقرَّب»: نزدیک می‌کند (رد گزینه‌های ۳ و ۱) «كذَّاب»: دروغگو (رد گزینه‌های ۴ و ۱) ← کتاب ۱۱ ص ۲۶ درس ۲

۳۲. گزینه ۴ درست است.

«فقد استفاد»: استفاده کرده‌اند (رد گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳) «أحسن الملمعات»: بهترین ملمعات (رد گزینه‌های ۱ و ۳) ← کتاب ۱۱ ص ۱۸ درس ۲

۳۳. گزینه ۱ درست است.

«لايستطيع»: نمی‌تواند (رد گزینه ۴)، «تم»: به پایان رساند (رد گزینه ۱)، «صدیقی»: دوستم (رد گزینه ۳)

۳۴. گزینه ۲ درست است.

«تسلل»: آفساید ← کتاب ۱۱ ص ۳۸ درس ۳

۳۵. گزینه ۳ درست است.

«الطائر الطنان»: مرغ مگس (رد گزینه‌های ۱ و ۲) «تصل»: می‌رسد (رد گزینه‌های ۴ و ۲) «ثمانین مَرَّةً»: هشتاد بار (رد گزینه ۱ و ۴) ← کتاب ۱۱ ص ۳۲ درس ۳

ترجمه درک مطلب:

حکایت می‌شود در زمان قدیم، دو مرد نیکوکار در شهری نزدیک دریا زندگی می‌کردند، روزی یکی از آن دو خواست که برای تجارت مسافرت کند پس نزد دوستش رفت و از او مبلغی را که برای سفر احتیاج داشت، گرفت و به او وعده داد که مبلغ را در نزدیک‌ترین زمان به او بازمی‌گرداند و خداوند را بر سخنش وکیل گرفت. روزها و شب‌ها گذشت اما تاجر نتوانست به شهرش باز گردد؛ از این جهت که کشتی برای سوار شدن نیافت. پس بسیار ناراحت شد اما امیدش را از دست نداد و تصمیم گرفت که تکه‌ای چوب کنده‌کاری کند و پول را در آن قرار دهد و نامه‌ای برای شرح آنچه برایش اتفاق افتاده است، بنویسد و چوب را همراه پول و نامه به داخل دریا بیندازد. اما [از طرفی] دوستش هر روز کنار دریا می‌نشست و انتظار آمدن تاجر را می‌کشید. ناگهان چوب عجیبی کنار ساحل دید، آن را برداشت و پول و نامه را در آن یافت و با آن آنچه که خانواده‌اش احتیاج داشت، خرید. پس از مدتی زمانی که تاجر به شهرش بازگشت، همراه با همان مبلغ به خانه دوستش شتافت، زیرا می‌ترسید پول به او

نرسیده باشد. ولی دوستش حقیقت را به او گفت پس هر دو مرد از خداوند، سپاسگزاری کردند و داستانشان در طول زمان، ضرب‌المثل شد.

* رمی: پرت کرد ← کتاب دهم درس ۲

۳۶. گزینه ۴ درست است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) امانت‌داری! (اداء امانت) (۲) بهترین برادران!
(۳) دوست راستگو! (۴) کرم و پشیمانی!

۳۷. گزینه ۱ درست است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) تاجر، مبلغ را قبل از بازگشتش از سفر داد! (۲) دوست، مبلغ را دو بار از تاجر گرفت!
(۳) دوست، محتاج بازگشت پولش نبود! (۴) تاجر، در شهر دیگری سکونت می‌کرد!

۳۸. گزینه ۲ درست است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) تاجر، در انجام امانت‌داری، موفق شد! (۲) دوست، تاجر را به حقیقت آگاه نکرد!
(۳) پول و نامه در یک چوب، بود! (۴) تاجر می‌ترسید چوب به دوستش نرسد!

۳۹. گزینه ۳ درست است.

برای تاجر چه اتفاقی افتاد، زمانی که کشتی را نیافت؟

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) با پول، آنچه خانواده‌اش احتیاج داشت، خرید! (۲) بسیار ناراحت شد و امیدش را از دست داد!
(۳) چوبی را کنده‌کاری کرد و پول و نامه را در آن گذاشت! (۴) از یک نفر خواست که مبلغ را به دوستش برساند!

۴۰. گزینه ۱ درست است.

ثلاثی مزید، من باب إفعال، متعد (رد گزینه ۲)، ثلاثی مزید، من باب استفعال (رد گزینه ۳)، متعد (رد گزینه ۴)

۴۱. گزینه ۴ درست است.

جمع تکسیر (رد گزینه ۱)، مضاف‌إلیه (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

۴۲. گزینه ۲ درست است.

علی وزن «فاعل» فعل و فاعله الوعد (رد گزینه‌های ۱ و ۴)، فعل مضارع (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

۴۳. گزینه ۲ درست است.

دواب ص: فتحه الدال

۴۴. گزینه ۱ درست است.

جمله‌ای که دو متضاد در آن نیست مشخص کنید: (عشیتی و غداتی) (گزینه ۱)، (ابتعدت و اقتربت) (القریه و المدینه) (گزینه ۲)،

(تزرع تحصد) (الدنيا و الاخره) (گزینه ۳) (عداوه و صداقه) (الجاهل و العاقل) (گزینه ۴)، متضاد هستند.

۴۵. گزینه ۳ درست است.

تجدوه: فعل مضارع (رد گزینه ۱)، قالوا: فعل ماض (رد گزینه ۲)، عذب: فعل ماض (رد گزینه ۴)، جواب شرط و جمله فعلیه هستند.

۴۶. گزینه ۳ درست است.

«رفات»: استخوان پوسیده

۴۷. گزینه ۴ درست است.

در پاسخ (این) باید به مکان اشاره شود.

۴۸. گزینه ۱ درست است.

خبر: خبر و مرفوع

۴۹. گزینه ۳ درست است.

اکبر: خبر (رد گزینه ۱)، الأفضل: صفت (رد گزینه ۲)، أفضل: خبر (رد گزینه ۴)

۵۰. گزینه ۴ درست است.

گزینه ۴: اسم فاعل از (یتفرجون) به علت ثلاثی مزید بودن (متفرجون) است.

دین و زندگی (۲)

۵۱. گزینه ۲ درست است.

انسان همچون سایر موجودات زنده یک دسته نیازهای طبیعی و غریزی دارد، مانند نیاز به آب، هوا و ... خداوند پاسخ به این نیازها را در عالم طبیعت آماده کرده و قدرت آگاه شدن از آنها را نیز به انسان داده است. صفحه ۷

۵۲. گزینه ۴ درست است.

احتیاج دائمی انسان به داشتن برنامه‌ای که پاسخگوی نیازهایش باشد و سعادت او را تضمین کند، سبب شده است که در طول تاریخ همواره شاهد ارائه برنامه‌های متفاوت و گاه متضاد از جانب مکاتب بشری باشیم. این مکاتبها با ادعای رساندن بشر به سعادت، برنامه‌های گوناگونی را ارائه کرده‌اند. صفحه ۶

۵۳. گزینه ۳ درست است.

دغدغه کشف راه درست زندگی یا چگونه زیستن از آن جهت جدی است که انسان فقط یک بار به دنیا می‌آید و یک بار زندگی در دنیا را تجربه می‌کند؛ بنابراین، این فرصت تکرارنشده است. صفحه ۸

۵۴. گزینه ۱ درست است.

سؤال‌هایی از قبیل چپستی «هدف انسان»، «آینده او» و «راه درست زندگی» دغدغه‌های مقدس انسان جستجوگر است. این دل‌مشغولی مقدس نشان‌دهنده بیداری و هوشیاری انسان و توجه به ارزش زندگی و آگاهی از زیان یک زندگی بی‌هدف است. صفحه ۸

۵۵. گزینه ۲ درست است.

خدای جهان که آفریدگاری حکیم است، نه تنها انسان بلکه هیچ مخلوقی را بدون هدایت رها نکرده است. خداوند که با دستگاه عظیم خلقت به نیازهای طبیعی پاسخ داده، برای انسان و هر مخلوقی هدفی معین قرار داده و او را برای رسیدن به آن هدف هدایت می‌کند؛ ﴿رَبَّنَا اَلَّذِي اَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ تَمَّ هَدِي﴾ (طه/۵۰) صفحه ۹ و ۱۰

۵۶. گزینه ۳ درست است.

امام کاظم (ع) به شاگرد خود هشام بن حکم فرمود: «ای هشام! خداوند رسولانش را به سوی بندگان نفرستاد، جز برای آنکه بندگان در پیام الهی تعقل کنند.» صفحه ۱۰

۵۷. گزینه ۴ درست است.

خداوند در آیه ۱۹ سوره آل عمران می‌فرماید: «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن راه مخالفت نپیمودند، مگر پس از آنکه به حقانیت آن آگاه شدند؛ آن هم به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت.» صفحه ۱۷

۵۸. گزینه ۲ درست است.

حدیث پیامبر (ص) که می‌فرماید: «اَنَا مَعَاشِرِ الْاَنْبِيَاءِ اُمِرْنَا اَنْ نُكَلِّمَ النَّاسَ عَلٰى قَدْرِ عَقُولِهِمْ» به سبب مختلف بودن سطح فکر مردم و تدریجی بودن فرآیند رشد و ارتقاء آن است. صفحه ۱۹

۵۹. گزینه ۱ درست است.

قرآن کریم منشأ اصلی اختلافات و چند دینی را از ناحیه آن دسته از رهبران دینی می‌داند که به خاطر حفظ منافع دنیوی (ثروت و قدرت) پیامبر جدید را انکار می‌کردند. صفحه ۲۳

۶۰. گزینه ۲ درست است.

آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی: ... در واقع انسان‌ها وارد دوره‌ای شده بودند که می‌توانستند با تفکر در برنامه ارسال شده از سوی خدا، نیازهای هدایتی خود را در طول زمان‌های مختلف پاسخ دهند. صفحه ۲۹

۶۱. گزینه ۴ درست است.
در اسلام دسته‌ای از قواعد و قوانین وجود دارد که به مقررات اسلامی خاصیت انطباق و تحرک داده است. ... از جمله قانون «لا ضَرَر و لا ضَرار فی الاسلام» ... صفحه ۳۱
۶۲. گزینه ۳ درست است.
خداوند به کسانی که در الهی بودن قرآن شک دارند پیشنهاد کرده تا کتابی همانند آن را بیاورند و برای آنکه ناتوانی آن‌ها را ثابت کند، پیشنهاد را به ده سوره کاهش و درنهایت برای اثبات عجز آن‌ها، آوردن یک سوره را درخواست می‌نماید. صفحه ۴۲
۶۳. گزینه ۲ درست است.
خداوند در آیه ۸۲ سوره نساء می‌فرماید: «آیا در قرآن کریم تدبّر نمی‌کنند و اگر از جانب غیر خدا بود، در آن اختلافات فراوانی می‌یافتند. صفحه ۴۶
۶۴. گزینه ۳ درست است.
پرسش مطرح‌شده در متن سؤال، یکی از پرسش‌های مقدماتی درس هفتم است که برای پاسخ به آن باید ابتدا مشخص کرد کدام‌یک از مسئولیت‌های پیامبر(ص) پس از رحلت ایشان باقی و کدام‌یک پایان می‌پذیرد. صفحه ۸۲ و ۸۳
۶۵. گزینه ۱ درست است.
بر اساس تعالیم اسلام و مکتب اهل بیت(ع) رسول اکرم(ص) به فرمان خداوند با تعیین جانشین پس از خود، به تداوم ولایت ظاهری (حکومت) در قالب «امامت» فرمان داده و مانع تعطیلی این مسئولیت شده است. صفحه ۸۳
۶۶. گزینه ۲ درست است.
پس از رسول خدا(ص) نیاز جامعه اسلامی به حکومت و تبیین دین، نه تنها از بین نرفت، بلکه افزایش هم یافت؛ زیرا گسترش اسلام در نقاط دیگر، ظهور مکاتب و فرقه‌ها و ... را به دنبال داشت و نیاز به امام و رهبر، افزون‌تر شد. صفحه ۸۳
۶۷. گزینه ۴ درست است.
از میان مسئولیت‌های سه‌گانه پیامبر(ص)، مسئولیت اول یعنی دریافت و ابلاغ وحی به مردم با ختم نبوت پایان می‌پذیرد. صفحه ۸۳
۶۸. گزینه ۱ درست است.
آیه انذار حدود سه سال بعد از بعثت نازل شد و این فرمان از جانب خدا برای پیامبر آمد؛ «خویشان نزدیکت را انذار کن.»
۶۹. گزینه ۳ درست است.
با نزول آیه ولایت، رسول خدا(ص) دریافت که واقعه‌ای رخ داده و کسی در رکوع صدقه داده و خداوند قصد دارد او را معرفی کند. با شتاب به سوی مسجد رفت و پرسید: چه کسی در حال رکوع صدقه داده است؟ ... صفحه ۸۵
۷۰. گزینه ۲ درست است.
بر اساس حدیث منزلت، پیامبر اکرم(ص) به امام علی(ع) می‌فرماید: «تو برای من به‌مانند هارون برای موسی هستی (شباهت در امر همراهی و پشتیبانی در امر هدایت)؛ جز اینکه بعد از من پیامبری نیست (تفاوت پایان پذیرفتن پیامبری، پس از حضرت رسول بر خلاف حضرت هارون(ع) که خود پیامبر بود). صفحه ۸۸
۷۱. گزینه ۴ درست است.
در میان گزینه‌ها تنها گزینه ۴ درست است و سایر گزینه‌ها بر اساس محتوای صفحه ۸۴ دچار اشکالات محتوایی هستند. صفحه ۸۴
۷۲. گزینه ۱ درست است.
پیامبر گرامی اسلام در سال دهم هجرت عازم مکه شد تا فریضه حج را بجا آورد. این حج در آخرین سال زندگی ایشان برگزار شد. ... در مسیر بازگشت از این مراسم، در هجدهم ذی‌الحجه در منطقه غدیر خم، ابتدا آیه ۶۷ سوره مائده نازل شد و سپس پیامبر(ص) به بیان حدیث غدیر پرداخت. صفحه ۸۸
۷۳. گزینه ۳ درست است.
پیامبر(ص) پس از نزول آیه ۶۷ سوره مائده، دستور داد همه مردم توقف کنند. آنگاه سخنرانی مهمی برای مردم ایراد کرد که در قسمتی از آن از مردم پرسید: «ای مردم! چه کسی به مؤمنان از خودشان سزاوارتر است؟» صفحه ۸۱

۷۴. گزینه ۱ درست است.

سخنان پیامبر(ص) در واقعه غدیر خم، از جهت سلسله روایان حدیث، چنان محکم است که شاید کمتر حدیثی مانند آن وجود داشته باشد. از جمله صد و ده نفر از اصحاب پیامبر(ص) که در ماجرا حاضر بودند ... صفحه ۹۰

۷۵. گزینه ۴ درست است.

پرسش منفی است و از آنجا که عصمت اهل البیت(ع) که از آیه تطهیر برداشت می‌شود، فقط شامل پیامبر(ص)، حضرت علی(ع)، حضرت زهرا(س) و حسینین(ع) است، محتوای گزینه ۴ نادرست است. صفحه ۹۰ و ۹۱

معارف و اقلیت‌های دینی

۵۱. گزینه ۲ درست است.

در نظر این افراد (منکران خدا) اگر کسی به طرز تفکر علمی وفادار بماند و خود را پیرو علم بداند، چاره‌ای جز انکار خدا ندارد و آن‌ها که به وجود خدا اعتقاد دارند، برخلاف طرز تفکر علمی عمل می‌کنند؛ زیرا قبول خدا با قبول علم سازگار نبوده و هرگز یک جا جمع نمی‌شود. صفحه ۷

۵۲. گزینه ۴ درست است.

انکار وجود خدا هیچ‌گونه ارتباطی با دستاوردهای علمی ندارد و علوم تجربی هرگز نمی‌توانند وجود خدا را انکار نمایند. باید توجه داشت که گزینه دو، تکرار سؤال است و گزینه سه نیز، لازمه و نتیجه اعتقاد منکران خداست و گزینه چهار هم اساساً غلط است؛ زیرا اثبات یا انکار خداوند موضوعی علمی است و فقط از حوزه علوم تجربی خارج است. صفحه ۷

۵۳. گزینه ۳ درست است.

حواس ما به علت مادی بودن تنها از موجودات و اشیای مادی اثر می‌پذیرند و از این رو، تنها قادر به درک و دریافت اشیا مادی هستند. موجودات غیر مادی به علت غیر مادی بودن، هرگز به وسیله حواس قابل درک و شناسایی نیستند. باید توجه داشت که محدود بودن حواس و محدود بودن انسان، اگرچه در جای خود مطالب درستی هستند، اما پاسخ کاملی به این سؤال نیستند. صفحه ۹

۵۴. گزینه ۱ درست است.

مادیون می‌گویند تنها وسیله‌ای که انسان برای شناخت موجودات در اختیار دارد، حواس اوست. همچنین آن‌ها می‌گویند خدا و ماورای طبیعت وجود خارجی ندارند. میان این دو جمله یک تناقض و ناسازگاری بزرگ است. صفحه ۱۱

۵۵. گزینه ۲ درست است.

پدیده چیزی است که وجودش وابسته به عوامل دیگر است؛ به طوری که اگر آن عوامل نباشند یا از بین بروند، آن پدیده نیز از بین خواهد رفت. بنابراین خصوصیت اصلی هر پدیده، نیاز و احتیاج است و فقط ذات مقدس خداوند است که بی‌نیاز مطلق است و پدیده نیست. صفحه ۱۶

۵۶. گزینه ۳ درست است.

تمام اختراعات و کشفیات علمی بر اساس همین کنجکاوی و حس علت‌یابی و جست‌وجوگری انسان صورت گرفته است. اگر چنین احساس اصیل و ریشه‌دار در اعماق عقل و فکر انسان وجود نمی‌داشت، هرگز با تحمل زحمات فراوان به جست‌وجو و کاوش برای یافتن علت پدیده‌ها نمی‌پرداخت و در نتیجه قدم در عالم علم و پیشرفت‌های علمی نمی‌گذاشت. علت اینکه دانشمندی سالیان دراز عمر خود را صرف کشف علت پدیده‌ای می‌کند، این است که باور دارد آن پدیده را علتی است و هرگز نمی‌تواند بدون علت باشد. صفحه ۱۷

۵۷. گزینه ۴ درست است.

هرچه پدیده باشد و نیازمند علت، خود جزئی از جهان پدیده‌ها خواهد بود و بنابراین علت هستی‌بخش جهان حتماً باید بی‌نیاز از علت بوده و پدیده نباشد، وگرنه جزو جهان پدیده‌ها می‌گردد. صفحه ۱۹

۵۸. گزینه ۲ درست است.

صفحات ۱۷ تا ۱۹ کتاب، مطالب «جهان پدیده‌ها خودکفا نیست» و «پدیده‌ها چه می‌گویند؟» مطالعه شود.

۵۹. گزینه ۱ درست است.

اگر بنا به ادعای مادیون و منکران خدا، جهان ماده و طبیعت را بدون خالق بشناسیم، معنایش این است که ماده و طبیعت را بدون علت دانسته‌ایم. بنابراین، چه خداشناسان و چه مادی‌گرایان هر دو در نهایت به موجودی که بی‌نیاز از علت باشد، معتقدند و این بدان معناست که در هر حال، از پذیرفتن موجود بدون علت چاره‌ای نیست. اختلاف در اینجاست که مادیون و منکران خدا همین طبیعت و عالم ماده را بی‌نیاز از علت معرفی می‌کنند، ولی خداشناسان، خدا را بی‌نیاز از علت می‌دانند. صفحه ۲۰

۶۰. گزینه ۲ درست است.

چون موجودات مادی بدون شک همه پدیده‌اند، لذا موجود بدون علت - که خود علت همه پدیده‌هاست - مادی نیست و هیچ‌یک از آثار پدیده را نیز همراه خود ندارد و آن خداست. صفحه ۲۱

۶۱. گزینه ۴ درست است.

گریز از عقل عامل اصلی رویگردانی انسان از حقایق، از جمله وجود خداوند یکتا و خالق جهان است. ... یکی از عوامل مهمی که سبب گریز از حقایق شده و سبب گم کردن راه می‌شود، پیروی از امیال و هوس‌ها و مقدم داشتن آن‌ها بر حقیقت است؛ بدین معنی که در موارد زیادی چون پذیرفتن حقیقتی با منافع شخصی و گروهی و یا انواع تعصبات و پیش‌داوری‌های انسان برخورد پیدا می‌کند، از پذیرفتن آن طفره می‌رود و عملاً حقیقت را فدای خودخواهی‌ها و هوس‌های خود می‌گرداند. باید توجه داشت که مادیگری عقیدتی موضوعی است که به اعتقادات و باورهای انسان مربوط می‌شود. صفحه ۲۴ و ۲۵

۶۲. گزینه ۳ درست است.

وقتی انبیا برای نجات بشریت از جانب خداوند به پیامبری برگزیده شدند، کسانی که نمی‌توانستند محیط آلوده خود را رها کنند یا از منافع و تعصبات و مقامات خود دست بردارند، به مخالفت با آن‌ها می‌پرداختند و حتی مقدس‌مآبانی که خود را بندگان خاص خدا می‌دانستند، چون مرحله آزمایش الهی پیش آمد، نتوانستند پا روی تمایلات نفسانی و خودخواهی‌های خود گذارند و تسلیم حقیقت شوند.

باید توجه داشت که «آزمایش الهی» که در متن سؤال آمده، کسانی را که از ابتدا با پیامبران و ادیان الهی مخالف بودند، جدا می‌کند. صفحه ۲۶

۶۳. گزینه ۲ درست است.

... به عبارت ساده، اعمال و رفتار دوران کودکی، عقده‌ای نسبت به دین و کینه‌ای نسبت به دینداری در زمینه روان او به وجود آورده است. چنین کودکی وقتی به سن جوانی می‌رسد، اگر از طرف مربیان واقعی تحت تربیت قرار نگیرد و آگاهی‌های لازم را کسب نکند، چه‌بسا یکسره از دین و خدا رویگردان شود و حتی نوعی تعصب ضد دینی در او به‌وجود آید که باعث شود ندانسته به طرف کسانی یا مکتب‌های جذب گردد که به مخالفت و دشمنی با مذهب می‌پردازند؛ بدون آنکه در درستی یا نادرستی گفتار و رفتار آن‌ها دقت و توجه کافی نماید.

باید توجه داشت که گرچه تمام کسانی که سر ناسازگاری با دین دارند، شاید به تعصب ضد دینی گرفتار شوند، ولی ضدیت با دین بیش از هر چیز ناشی از این است که فرد تصور می‌کند دین عامل نابسامانی‌های فردی و اجتماعی است و لذا کسانی که دچار فقر اقتصادی (زمینه‌ساز نوعی عقده روانی) هستند، نیز بیش از دیگران در معرض ضدیت با دین قرار دارند. صفحه ۲۷

۶۴. گزینه ۳ درست است.

یکی دیگر از عواملی که سبب رویگردانی از ایمان به خدا می‌گردد این است که این عده در دوران نوجوانی، پاره‌ای مطالب را در اثبات وجود خدا یا سایر معارف دینی از افراد غیرمتخصص فرا می‌گیرند که از استحکام علمی و عقلی کافی برخوردار نیست. این قبیل مطالب که ظاهراً با عنوان دلایل خداشناسی عرضه می‌شود، ممکن است افراد ناآگاه یا کم‌اطلاع را به‌طور موقت قانع و راضی گرداند، اما به‌تدریج که این افراد بر دامنه معلومات خود می‌افزایند، متوجه بی‌اساس بودن این قبیل مطالب می‌گردند. ... بنابراین، می‌توان گفت یکی از عواملی که گاهی منتهی به رویگردانی از خدا می‌شود، اظهارات نادرست افراد ناوارد و غیر متخصص در دفاع از حقایق دینی و الهی است. صفحه ۲۸ و ۲۹

۶۵. گزینه ۱ درست است.

با توجه به این نتیجه که انتخاب عقیده و مکتب باید با دقت و آگاهی کامل صورت پذیرد، اهمیت افزایش قدرت تفکر به‌خودی‌خود روشن می‌شود. از این‌رو، یکی از هدف‌های تعلیم و تربیت دینی تقویت مبانی فکری و از بین بردن ضعف‌هاست.

ضعف و ناتوانی فکری زمینه را برای رشد ایدئولوژی‌های رنگارنگ فراهم می‌آورد و به عده‌ای فرصت طلب امکان می‌دهد تا از این راه به نوایی برسند. ... ناگفته پیداست که این قبیل اظهارات هیچ‌گونه ارتباطی با بود و نبود خدا ندارد تا آنجا که حتی اگر بپذیریم که خداشناسی مخصوص فقرا یا ثروتمندان است - که البته چنین نیست - باز این مطلب، هرگز دلیل بر نبودن خدا نمی‌شود. صفحه ۳۰

۶۶. گزینه ۲ درست است.

توحید نظری که نظر و عقیده ما در مورد خداوند را نشان می‌دهد، عبارت از این است که جهان و مجموعه پدیده‌های آن مخلوق یک خالق است و به‌وسیله همین خالق تدبیر و هدایت می‌شود. ... از دیدگاه تعالیم آسمانی در جهان هیچ موجودی استقلال ندارد. یعنی درست است که هر یک از موجودات دارای قدرت و اثری است؛ مثلاً آفتاب در رویش گیاه یا میکروب در پیدایش مرض و باد در جابه‌جایی ابرها و انسان در انجام کارهای خود و ... منشأ اثراند، ولی هیچ‌یک از این‌ها اثر و نیروی خود را از خود ندارند، بلکه همه را خداوند به آن‌ها داده است. در اصل یک نیرو یا یک مؤثر یا یک اراده بیشتر در جهان وجود ندارد و آن خداوند متعال است؛ زیرا هر چیز دیگری که غیر از خداست، نیرو و اثر خود را از خدا گرفته و همه موجودات مادی و غیرمادی در هستی وام‌دار اویند. صفحه ۳۶

۶۷. گزینه ۴ درست است.

توحید عملی بیانگر رفتار و عمل ماست و به معنی آن است که ما فقط تن به بندگی خدا دهیم و از او اطاعت کنیم و بکوشیم که کارهای خود را به خاطر و مطابق با فرمان‌های او انجام دهیم. صفحه ۳۷

۶۸. گزینه ۱ درست است.

شاید تعجب‌آور باشد اگر گفته شود که آن بت اعظمی که سرچشمه شرک پنهان است و گاهی عاقل‌ترین افراد نیز از دیدنش ناتوانند، چیزی جز خود انسان نیست؛ «میان عاشق و معشوق هیچ حائل نیست / تو خود حجاب خودی حافظ، از میان برخیز» آری، وقتی «خود» محور قرار گرفت و انسان تنها به فکر خود و منافع و شهوات خود باشد و خودخواهی‌ها بر وجود او سایه افکند، از خدا جز نامی بر جای نمی‌ماند. صفحه ۳۹

۶۹. گزینه ۳ درست است.

شرک نظری این است که عقیده ما درباره خدا به‌عنوان مبدأ هستی، خارج از محور توحید باشد. یعنی به یگانگی خدا باور نداشته باشیم. پس شرک نظری شناخت نادرست درباره خداوند است، اما شرک عملی این است که انسان در عمل کسی جز خدا را عبادت کند و تن به بندگی غیر خدا دهد. ... بنابراین، هرگاه خود را به کسی یا چیزی یا مرکزیت یا حزبی یا میل و هوسی بسپاریم و بی‌هیچ قید و شرطی تسلیم او شویم، آن را بندگی و عبادت کرده‌ایم. صفحه ۴۰

۷۰. گزینه ۲ درست است.

بی‌عدالتی سرچشمه جز نقص ندارد؛ نیاز، جهل، ترس، آلودگی و غیره، همگی نشانه‌های روشن نقص هستند. صفحه ۴۴

۷۱. گزینه ۴ درست است.

انگیزه دیگر، عقیده‌ای جاهلانه است. یعنی از سر نادانی مرتکب ظلم می‌شود؛ مثلاً به تصور اینکه نژاد سفید بر نژاد سیاه برتری دارد، بهره‌کشی از سیاه‌پوستان به‌وسیله سفیدپوستان را حق طبیعی آنان می‌داند. صفحه ۴۴

۷۲. گزینه ۱ درست است.

اگر گاهی در میان امور جهان کاری برخلاف عدل و حکمت به نظر می‌رسد، ناشی از یک بینش سطحی و قضاوت شتابزده است. ... با وجود نظم و هماهنگی گسترده و عمیق در جهان آفرینش تردیدی نیست که هر چیزی در این جهان بر اساس حکمت و مصلحت آفریده شده؛ اگرچه ما فعلاً از درک و فهم حکمت وجودی برخی از آن‌ها ناتوان باشیم. صفحه ۴۵

۷۳. گزینه ۳ درست است.

حال با این دانش ناچیز در برابر جهان آفرینش آیا می‌توان لب به اعتراض‌های جسارت‌آمیز گشود و خالق جهان را با گستاخی جاهلانه به خیال خود به محاکمه کشید؟ یا او را متهم به ظلم و بی‌عدالتی کرد؟! «ما چه باشیم ای تو ما را جان جان / تا که ما باشیم با تو در میان» صفحه ۴۵

۷۴. گزینه ۱ درست است.

خداوند نظام زندگی را چنان قرار داده است که انسان در سایه درافتادن با محنت‌ها و بلاها بر قدرت و توانایی خویش بیفزاید و

استعدادهای خفته او بیدار شود و در کوره حوادث و مشکلات، آهن وجودش آبدیده گردد. در تعالیم دینی آمده است که خداوند بندگانی را که دوست دارد، به سختی‌ها و دشواری‌ها گرفتار می‌کند تا از این طریق به کمال وجودی خویش نایل شوند.
صفحه ۴۷

۷۵. گزینه ۴ درست است.

عبادت و بندگی در حالت کلی عبارت است از تسلیم و سرسپردگی در برابر چیزی و اطاعت محض از او صفحه ۴۰

انگلیسی (۲)

۷۶. گزینه ۱ درست است.

اسم information به‌عنوان یک اسم مفرد غیر قابل شمارش است و معنی آن (اطلاعات) است و صفت a lot of قبل از اسم‌های قابل شمارش و غیر قابل شمارش به کار می‌رود.

۷۷. گزینه ۴ درست است.

کلماتی مثل million و hundred و غیره S جمع نمی‌گیرند مگر اینکه به همراه of به کار رود.

Two hundred
two ~~hundreds~~

Four hundred people
four ~~hundreds~~

۷۸. گزینه ۳ درست است.

در این سؤال ترتیب کلمات در جمله است و ساختار به قرار زیر است:

قید زمان + قید مکان + قید حالت + مفعول + فعل اصلی + قید تکرار + فعل کمکی + فاعل

۷۹. گزینه ۱ درست است.

صفت کمیت some هم قبل از اسم غیر قابل شمارش و هم قبل از اسم قابل شمارش به کار می‌رود. جمع اسم loaf که یک اسم بی‌قاعده می‌باشد، loaves است و به‌عنوان یک واحد برای نان به کار می‌رود.

برای مثال : دو قرص نان two loaves of bread

علاوه بر این کلمه bread هرگز با S جمع بسته نمی‌شود.

۸۰. گزینه ۲ درست است.

باورها، ادعاها و عقاید مختلف زیادی در کشورهای مختلف وجود دارد. در واقع افراد مختلف به‌طور متفاوت عمل یا رفتار می‌کنند.

(۴) تجربیات

(۳) ارتباطات

(۲) جوامع

(۱) توانایی‌ها

۸۱. گزینه ۳ درست است.

دو‌ستم هفته گذشته نتوانست جملات خوب و صحیح را بسازد، علی‌رغم اینکه او به مدت ۵ سال در مؤسسات مختلف خصوصی در تهران زبان انگلیسی را مطالعه کرده بود.

(۴) به‌جای

(۳) علی‌رغم

(۲) به‌خاطر، به‌علت

(۱) به‌وسیله

۸۲. گزینه ۴ درست است.

اگر بخواهید عقاید، افکار و یا احساسات خودتان را با افراد مختلف در کشورهای مختلف مبادله کنید، باید سعی کنید یاد بگیرید که چگونه در موقعیت‌های مختلف صحبت می‌کنند.

(۴) مبادله کردن

(۳) تصور یا خیال کردن

(۲) جمع‌آوری کردن

(۱) تغییر کردن

۸۳. گزینه ۲ درست است.

معلم از همه دانش‌آموزان خواست که زبان انگلیسی را بسیار زیاد تمرین و استفاده کنند یا به کار بگیرند تا اینکه بتوانند توانایی انگلیسی صحبت کردن خود را تقویت کنند.

(۲) تقویت کردن، بهبود بخشیدن

(۱) تصور یا خیال کردن

(۴) تغییر دادن

(۳) ترک کردن، رها کردن

۸۴. گزینه ۱ درست است.

A: آیا می‌دانید که مردم باید به ارزش‌های فرهنگی سراسر جهان احترام بگذارند؟
 B: بله، آن‌ها باید توجه زیادی به ارزش‌های فرهنگی همدیگر در موقعیت‌های مختلف داشته باشند.
 (۱) احترام گذاشتن / توجه (۲) دریافت کردن / عمل (۳) نابود کردن / ارتباط (۴) حمله کردن / دانش

۸۵. گزینه ۴ درست است.

A: آیا فکر می‌کنید که ما بتوانیم بدون آب روی کره زمین زندگی کنیم؟
 B: نه، برای ما کاملاً غیر ممکن است که بدون آب در روی کره زمین زندگی کنیم.
 (۱) مؤدبانه (۲) خوشبختانه (۳) حقیقتاً، در واقع (۴) کاملاً

۸۶. گزینه ۳ درست است.

امروزه مردم زیادی همیشه در سراسر دنیا در اینترنت جستجو می‌کنند تا اینکه انواع مختلف اطلاعات را دریافت کنند، هر زمانی که ممکن باشد.

(۱) تغییر کردن (۲) ترک کردن، دست کشیدن
 (۳) جستجو کردن، به‌طور سریع دنبال چیزی گشتن (۴) وجود داشتن

۸۷. گزینه ۱ درست است.

در آن پارک بزرگ تابلوی زیادی وجود داشت که به مردم می‌گویند از چمن‌ها، گیاهان و گل‌ها که دوباره رشد کرده بودند نزدیک نشوید یا فاصله بگیرید.

(۱) دوری کردن / فاصله گرفتن (۲) ترک کردن، رها کردن
 (۳) ساختن، تشکیل دادن (۴) قطع کردن (درختان)، کاهش دادن

۸۸. گزینه ۴ درست است.

(۱) فراهم کردن (۲) وجود داشتن (۳) بستگی داشتن (۴) انتخاب کردن

۸۹. گزینه ۱ درست است.

(۱) گوناگون (۲) مشابه، شبیه (۳) قوی (۴) نیرومند، قوی

۹۰. گزینه ۲ درست است.

(۱) احترام گذاشتن (۲) بهبود بخشیدن (۳) کاهش یافتن (۴) خلق کردن

۹۱. گزینه ۴ درست است.

(۱) به‌جای (۲) در حمایت از (۳) به‌وسیله (۴) و همچنین

۹۲. گزینه ۳ درست است.

(۱) تنوع (۲) نشانه، تابلو (۳) تمرین، کاربرد (۴) تجربه

۹۳. گزینه ۱ درست است.

اولین پاراگراف اساساً درباره اندازه و قسمت‌های گیاه موز است.

۹۴. گزینه ۴ درست است.

گیاه موز خوشه‌هایی دارد که قابل بریدن است.

۹۵. گزینه ۲ درست است.

معنی کلمه attains (به‌دست آوردن) که در پاراگراف اول خط کشیده شده است.

(۱) توسعه دادن (۲) به‌دست آوردن (۳) تولید کردن (۴) بهبود بخشیدن

۹۶. گزینه ۳ درست است.

بر طبق متن، کدام‌یک از موارد زیر درست نیست؟
 موز ارزشمندتر است وقتی با سیب زمینی خورده شود.

۹۷. گزینه ۱ درست است.

۹۸. گزینه ۲ درست است.

ضمیر they که در پاراگراف اول خط کشیده شده است، اشاره دانشمندان دارد.

۹۹. گزینه ۴ درست است.

بر طبق دمای زمین، کل وین عمر زمین را تخمین زد.

۱۰۰. گزینه ۳ درست است.

باورهای نادرست مردم درباره سن کره زمین (سیاره ما)

ریاضی و آمار (۲)

۱۰۱. گزینه ۳ درست است.

$$P \Rightarrow (q \Rightarrow r) \equiv (P \wedge q) \Rightarrow r$$

$$(P \vee q) \Rightarrow (P \Rightarrow q) \equiv ((P \vee q) \wedge P) \Rightarrow q \\ \equiv P \Rightarrow q$$

بنابراین:

۱۰۲. گزینه ۱ درست است.

P	q	$P \Rightarrow q$	$(P \Rightarrow q) \vee q$	$P \Rightarrow [(P \Rightarrow q) \vee q]$
د	ن	ن	ن	ن

بنابراین همواره درست نیست.

۱۰۳. گزینه ۲ درست است.

درست $\sim S \Leftrightarrow \sim P$

درست $P \vee \sim q$

درست $r \Rightarrow \sim S$

درست $q \wedge t \Rightarrow$ درست q , درست t

در نتیجه $(P \vee \sim q)$ درست است: درست است P

درست $S \Rightarrow$ نادرست $\sim S \Rightarrow$ نادرست $\sim P$

نادرست $r \Rightarrow$ نادرست $\sim S$

نادرست $r \Leftrightarrow S$

در نتیجه:

۱۰۴. گزینه ۳ درست است.

همواره نادرست $\sim P \vee q \equiv P \Rightarrow q \rightarrow \sim (P \Rightarrow q)$

همواره نادرست $\sim (P \Rightarrow q) \wedge P$

۱۰۵. گزینه ۴ درست است.

$\sim (q \Rightarrow P) \equiv q \wedge \sim P$

$(q \wedge \sim P) \vee q \equiv (q \vee q) \wedge (\sim P \vee q) \equiv q \wedge (P \Rightarrow q) \equiv q$

بنابراین $P \Rightarrow [\sim (q \Rightarrow P) \vee q] \equiv P \Rightarrow q$

۱۰۶. گزینه ۲ درست است.

$$\left. \begin{array}{l} P: \quad a \text{ عددی اول است} \\ q: \quad a \text{ بر } bc \text{ بخش پذیر است} \\ r: \quad a \text{ بر } b \text{ بخش پذیر است} \\ S: \quad a \text{ بر } c \text{ بخش پذیر است} \end{array} \right\} P \wedge q \Rightarrow r \vee S$$

عکس نقیض گزاره $P \Rightarrow q$ برابر $\sim P \Rightarrow \sim q$ است.

$$\sim (r \vee S) \Rightarrow \sim (P \wedge q)$$

$$(\sim r \wedge \sim S) \Rightarrow \sim P \vee \sim q$$

اگر b بر a بخش پذیر نباشد و c بر a بخش پذیر نباشد، آنگاه a عددی اول نیست یا bc بر a بخش پذیر نیست.

۱۰۷. گزینه ۱ درست است.

P درست و $q \Rightarrow (r \Rightarrow S)$ نادرست

در نتیجه:

q درست و $r \Rightarrow S$ نادرست

r درست و S نادرست

بنابراین:

$S \Rightarrow \sim r$ به انتقای مقدم درست

$(P \wedge q \wedge r) \Rightarrow S \rightarrow$ نادرست

نادرست درست

۱۰۸. گزینه ۴ درست است.

$\sim r$ درست $\rightarrow r$ نادرست

$q \Rightarrow r$ درست و $r \rightarrow q$ نادرست

$P \vee q$ درست و $q \rightarrow P$ نادرست

۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

$$a^2 + 2 = 1 - b$$

$$b^2 - 1 = 1 - b \Rightarrow b^2 + b - 2 = 0 \Rightarrow (b+2)(b-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} b = -2 & \text{ق ق} \\ b = 1 & \text{غ ق} \end{cases}$$

$b = 1 \Rightarrow a^2 + 2 = 0$ غیر قابل قبول

$$b = -2 \Rightarrow a^2 + 2 = 1 - (-2) = 3 \Rightarrow a^2 = 1$$

$$a^2 + b = 1 + (-2) = -1$$

۱۱۰. گزینه ۲ درست است.

از نظر نمایش مختصاتی رابطه‌ای تابع است که هر خط موازی محور y ها، نمودار آن را حداکثر در یک نقطه قطع کند.

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.

$$f(x) = x$$

$$f(-x) = -x$$

اگر دامنه تابع همانی برابر $\mathbb{R}$ باشد،

$$x = -(-x) \Rightarrow f(x) = -f(-x)$$
 برقرار است.

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

$$a^2 = 2a - 1 \Rightarrow a^2 - 2a + 1 = 0 \Rightarrow (a-1)^2 = 0 \Rightarrow a = 1$$

$$a^2 + b^2 = 2b + 1 \Rightarrow 1 + b^2 = 2b + 1 \Rightarrow b^2 - 2b = 0 \Rightarrow b(b-2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} b = 0 \\ b = 2 \end{cases}$$

$b = 0 \Rightarrow f = \{(1,1), (0,1), (0,1), (1,1)\}$ قابل قبول تابع ثابت است.

$b = 2 \Rightarrow f = \{(1,5), (2,1), (2,1), (1,5)\}$ تابع است ولی تابع ثابت نیست.

$$a + b = 1 + 0 = 1$$

۱۱۳. گزینه ۴ درست است.

$$c = 2$$

$$a^2 = (b-1)^2$$

$$a^2 = 2a - 1 \Rightarrow a^2 - 2a + 1 = 0 \Rightarrow (a-1)^2 = 0 \Rightarrow a = 1$$

$$(b-1)^2 = 1 \Rightarrow b-1 = \pm 1 \Rightarrow \begin{cases} b = 2 \\ b = 0 \end{cases}$$

$b = 2 \Rightarrow f = \{(1,1), (1,1), (2,0), (2,2)\}$ غیر قابل قبول تابع نیست

$b = 0 \Rightarrow f = \{(1,1), (1,1), (0,0), (2,2)\}$ تابع همانی

$$a + b + c = 1 + 0 + 2 = 3$$

۱۱۴. گزینه ۲ درست است.

$$x^2 - 2x + 5 = x^2 - 2(x-1) + 3$$

$$x^2 - 2x + 5 = x^2 - 2x + 2 + 3 \Rightarrow x^2 - x^2 = 0 \Rightarrow x^2(x^2 - 1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \Rightarrow (5, 5) \\ x = 1 \Rightarrow (4, 4) \\ x = -1 \Rightarrow (8, 8) \end{cases}$$

$$f = \{(5, 5), (4, 4), (8, 8)\}$$

$$5 + 4 + 8 = 17$$

۱۱۵. گزینه ۱ درست است.

$$x = 0 \Rightarrow f(0) = 2(0) + 5 = 5$$

برای $x = 0$ همواره $f(0) = 5$ است.

$$x = 0 \Rightarrow f(0) = 5 - (0)^2 = 5$$

برای $x = 1$ همواره $f(1) = 4$ است.

$$x = 1 \Rightarrow f(1) = 5 - (1)^2 = 4$$

$$x = 1 \Rightarrow f(1) = 1^2 + 2(1) + 1 = 4$$

بنابراین f تابع است.

در سایر گزینه‌ها به ازای $x = 0$ یا $x = 1$ ، دو مقدار برای تابع f به دست می‌آید.

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۱۶. گزینه ۱ درست است.

سه غلط متن و اصلاح آن‌ها عبارت‌اند از:

* صاحب مثنوی‌های عرفانی ← صاحب غزل‌های عرفانی * مباحث فلسفی ← مباحث عرفانی
کتاب مجالس سبعه ← کتاب لمعات

۱۱۷. گزینه ۳ درست است.

دو مورد (الف - و) به‌عنوان موارد اضافی در نظر گرفته شده‌اند.

۱۱۸. گزینه ۲ درست است.

در درس چهارم کتاب فنون ادبی یازدهم، در مورد ویژگی‌های شعر سبک عراقی، به فقدان ویژگی‌های زبانی شعر خراسانی در اشعار عراقی برخورد می‌کنیم. لذا تفکیک و شناخت ویژگی‌های خراسانی ضروری است. ویژگی‌های زبانی ابیات به‌ترتیب:

۱) ابا به معنی با (۳) «مر» جهت تأکید همراه نشانهٔ مفعول «می» آمده است. (۴) اندر به معنی در
 ۱۱۹. گزینه ۳ درست است.

اصلاح گزینه‌های غلط:

(۱) توجه به علوم ادبی از جمله بیان و بدیع بیشتر شده است.

(۲) شعر این دوره از دربار خارج شده؛ قصیده از رونق افتاد و غزل عارفانه و عاشقانه رواج می‌یابد.

(۴) این مورد جزو ویژگی‌های فکری شعر سبک عراقی است.

۱۲۰. گزینه ۴ درست است.

گزینه پاسخ مربوط به ویژگی فکری سبک خراسانی (پیش از حملهٔ مغول) است.

۱۲۱. گزینه ۲ درست است.

اصلاح موارد غلط:

(۱) حاشیه‌نویسی‌های متعددی نیز به نثر ساده بر تاریخ‌های قدیمی انجام گرفت.

(۳) داخل شدن ..... بیشتر شد.

(۴) تاریخ نویسی با اسلوب ساده ..... یافت می‌شود.

۱۲۲. گزینه ۳ درست است.

براساس مضمون هر یک از گزینه‌ها می‌توان به سبک آن بیت واقف شد. به این ترتیب، مفهوم ابیات عبارت‌اند از:

(۱) باور به قضا و قدر (۲) غم‌گرایی (۳) فراق که همگی جزو ویژگی‌های سبک عراقی و گزینه پاسخ با مفهوم «ستایش

خرد» از اشعار خراسانی است.

۱۲۳. گزینه ۴ درست است.

اصلاح موارد غلط:

(۱) کتاب ظفرنامه شامی، قدیمی‌ترین تاریخ نوشته شده دربارهٔ تیمور است.

(۲) ملاحسین واعظ کاشفی کلیله و دمنه را به انشای دورهٔ خود بازگرداند و آن را انوار سهیلی نامید. (شکل درست گزینهٔ ۳ در

گزینهٔ ۴ آمده است)

(۳) امیرعلی شیرنواپی، محاکمه‌اللغتين و ظهیرالدین بایر، بایرنامه را به ترکی نوشتند.

۱۲۴. گزینه ۴ درست است.

بررسی موارد درست و نادرست هر گزینه:

(۱) دو تشبیه فشردهٔ اضافی (چشمهٔ خورشید - چرخ فلک) و نیز دو تشبیه فشرده اسنادی (تو چشمهٔ خورشید هستی و من

سایه‌گه بید هستم) داریم.

(۲) «زدی» ایهام دارد به معنی؛ ۱- طلوع کردی ۲- آسیب و ضربه زد، ولی «خورشید» فاقد مجاز است.

(۳) در بیت دوم، واژه‌آرایی وجود ندارد، ولی انواع جناس ناهمسان بین (فلک - مَلک) (مَلک - مَلک) (مَلک - مَلک) و ... به چشم

می‌خورد.

(۴) در مصراع اول؛ قافیه میانی (فلک - مَلک) و در مصراع دوم، اشتقاق (بخشش و بخشنده) مشهود است.

۱۲۵. گزینه ۴ درست است.

بررسی آرایه‌ها:

(۱) دلم جان‌بخشی شده است. * مه‌رویان تشبیه دارد.

(۲) سروچشم - چشم - سر به ترتیب مجازاً به معنی ظاهر - نگاه - فکر * دلکش - بردوز (چشم بردوز) به ترتیب کنایه از جذاب -

نگاه نکردن است.

(۳) هفت طبق استعاره از هفت آسمان و تشبیه (من اختر رخشنده شدم) هر دو درست هستند.

(۴) «دست» ایهام دارد به معنی: ۱- دست ۲- گونه - «مدام» ایهام دارد به معنی: ۱- دائمی ۲- شراب

ولی هیچ تناقضی در بیت مشهود نیست.

۱۲۶. گزینه ۱ درست است.

در هر گزینه سه تشبیه دیده می‌شود، به جز گزینه پاسخ که دو تشبیه دارد. بررسی تشبیهات:

(۱) تشبیه: من به بلبل - کوی به گلشن

(۲) تشبیه: خم زلف چون دام - خال چون دانه - خرد چون مرغ

(۳) تشبیه: صبح فروغ چون می - افق چون خرگاه - شام چون پرده

(۴) تشبیه: من به صدف - من به گوهر - دل به حباب

۱۲۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی انواع تشبیه:

(الف) گسترده: چون صدف معدن نکنم * فشرده: دریای مدح

(ب) فشرده: نخل زبان - صدف گوش

(ج) گسترده: ز خجلت چهره مرجانی کند (توجه ۱: «ز خجلت» وجه شبه است که حاصل آن رنگ زرد یا سرخ است) * فشرده:

بحر طبع

(د) فشرده: تن، خانه تنگی است - صدف، کام نهنگی است.

توجه ۲: [وار] در شهوار پسوند نسبت است نه تشبیه]

۱۲۸. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌ها:

تناقض (پارادوکس): ناز شیرینی کشیدن برای یک پدیده تلخ تناقض دارد.

کنایه: منت کشیدن کنایه از ناز کشیدن - درخواستگر بودن

جان‌بخشی: از آنجا که باید از «افسانه» درخواست کرد، «افسانه» تشخیص دارد.

ولی هیچ مجازی در بیت دیده نمی‌شود.

۱۲۹. گزینه ۲ درست است.

بررسی موارد خواسته شده در ابیات:

(۱) وحشت‌سرا استعاره از دنیای دون * آب و گل - گوشه دل به ترتیب مجاز از دنیای مادی، مادیات - درون دل

(۲) زمین و چرخ مجازاً هستی، دنیای مادی * چرخ استعاره از آسمان - غبار و دود استعاره از هر چیز بی‌ارزش و واهی (۲ بار

در بیت آمده) توجه: چشم نگشاید کنایه از بی‌توجهی - عدم وابستگی.

(۳) باغستان استعاره از دنیا * دست مجازاً انگشت.

(۴) مرغان (می‌تواند استعاره و تشخیص در نظر گرفته شود؛ چون نوای با مفهوم و معناداری سر می‌دهند) * چمن مجازاً گلستان

۱۳۰. گزینه ۳ درست است.

بررسی هر یک از آرایه‌های خواسته شده:

(الف) جناس: بین روی - جوی (ب) حس آمیزی: تلخ بگویی

(ج) تشبیه: لاله به پیاله (د) استعاره و تشخیص: گوش قدرانی

(ه) تناقض: بیماری نسیم، سبب شفای من است. (و) به‌عنوان مورد اضافه و دارای تشبیه عذار به گل

توجه: در همه گزینه‌ها موارد خواسته شده در سؤال، قابل پیگیری است، لیکن یک مورد نادرست، گزینه را از ارزش تهی

می‌سازد. [مثلاً مورد (د) دارای جناس (بین در - زر) تشبیه گوشمال به حلقه زر است، ولی چیدمان کلی گزینه نادرست است.]

۱۳۱. گزینه ۱ درست است.

هر چند دانش‌آموزان عزیز، مبحث و انواع اختیارات را در پایه دوازدهم به تفصیل خواهند آموخت، لیکن مهارت شناخت و

اعمال اختیارات شاعری، یکی از الزامات درس عروض، در پایه‌های دیگر است.

اختیارات هر مصراع طی تقطیع هجایی مشخص خواهد شد:

(۱) تَرَسَ مَا خِرْ كُنْ دَتْ عَا شِ قُ مَفْ تُو نَ رَ قِیْب (۲ مورد)

حذف همزه بلند محسوب کردن هجای آخر مصراع

۲) کُش تِ دَرِ کویِ رَ قی بَمِ یا رُ کَسِ ما نِ نعِ نَ شُد (۱ مورد)
بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

۳) که شَ بَ هِجِ رِ مَ را صُبَ حِ قِ یا مَتِ سَ حِ رَسْتِ (۳ مورد)
بلند تلفظ کردن هجای کوتاه حذف همزه - بلند محسوب کردن هجای آخر

۴) هَرِ دَ مَزِ رِوِ یِ تَ ما را اِنِ فِ عا لِی دِی گَ رَسْتِ (۴ مورد)
حذف همزه بلند تلفظ کردن هجای کوتاه حذف همزه - بلند محسوب کردن هجای آخر

۱۳۲. گزینه ۲ درست است.

ویرایش هجاهای غلط در تقطیع:

۱) سَ رین ← سَ ر این ۳) لی آ زا ← لی یِ زا ۴) به ← بِ
توجه: در تقطیع‌ها، اختیارات لحاظ شده است.

۱۳۳. گزینه ۲ درست است.

تقطیع هجایی مصراع اول ابیات (و وزن آن‌ها جهت مطالعه آزاد)

۱) پَا یِ خُسِ رُ اَ گَ رَزِ دَسِ تِ طَ مَعِ دَرِ گِلِ نِیَسْتِ (فعلاتن × ۳) فَعِلنِ

رو

۲) اَزِ فِ رَا قِ قُ مُ خِی شِیمِ رِوِ زَ گَرِ مَعِ مِوِ مِ گِشْتِ (فاعلاتن × ۳) فاعلنِ
قی قو

۳) زِ غَمِ چُنِ گُ رِی زَمِ کِ پِی وَسِ تِ دَا رَدِ (فعلولن × ۴)

۴) گُ مَ نَمِ بُو دِ کَا خِرِ آ شِ نَا یِی بَرِ طَ رَفِ سَا زِی (مفاعیلن × ۴)

بیت سؤال: اِی فَا لَکَ کَزِ جُ رُ بِی دَا دَسِ تَ کِینِ بُنِ یَا دِ تِوِ
جو

عِی شِ رَا بُنِ یَا دِ کَنِ دِی وَا یِ اَزِ بِی دَا دِ تِوِ

۱۳۴. گزینه ۴ درست است.

اصلاح نشانه‌های هجایی در گزینه پاسخ: (U---U|---U|---U)

۱۳۵. گزینه ۱ درست است.

هدف از طراحی این سؤال، آزمودن اصطلاحاتی چون ارکان، هجا، وزن و... است.
در تمام گزینه‌ها چهار رکن آوایی (پایه آوایی) دیده می‌شود؛ به جز گزینه پاسخ که حاوی سه پایه است.
تفکیک پایه‌های آوایی در مصراع اول ابیات:

۱) حِ دِی ثِ عِشِ | قِ جَا نَا نِ گُفِ | تِ نِیِ نِیَسْتِ
ثی

۲) سِی نِ اَزِ آ | تِ شِ دِلِ دَرِ | غِ مِ جَا نَا | نِ بِ سِوِخْتِ

۳) اِی سِ پِنِ دَزِ | یِکِ صِ دَا آ | خَرِ کُ جَا خَا | هِی رِ سِیدِ

۴) بِ گُفِ تَا | مَ بَرِ نَا | مِ مَنِ پِی | شِ دِوِستِ

۱۳۶. گزینه ۴ درست است.

اصلاح موارد غلط:

ج) رزمگه‌شان: (---U-) د) درنگ آوریم: (U-U---U)

۱۳۷. گزینه ۱ درست است.

تقطیع به نشانه‌های هجایی گزینه‌ها عبارت است از:

۱) (---U|---UU|---UU|---U) (ارکان از نظر تعداد هجا یکسان نیستند)

۲) (---U|---U|---U|---U)

(۳) (---U---|---U---|---U---|---U---)

(۴) (---U|---U|---U|---U)

۱۳۸. گزینه ۱ درست است.

مفهوم درست گزینه پاسخ: «بر حذر داشتن از غفلت» است.

۱۳۹. گزینه ۲ درست است.

همه ابیات و بیت سؤال به «نهی از ظلم و ستم، ظلم‌ستیزی» می‌پردازند، ولی در گزینه پاسخ به «استقبال از ظلم و تن دادن به آن» اشاره شده است.

۱۴۰. گزینه ۳ درست است.

معنی واژه «کلک» از فرهنگ لغت: نی - قصب - تیر - قلم - خامه - چهار دندان تیز سباع و... هر نی میان خالی و... .

تاریخ (۲)

۱۴۱. گزینه ۲ درست است.

پس از سفاح، برادرش منصور به خلافت رسید. دومین خلیفه عباسی نقش زیادی در تحکیم و تثبیت حکومت عباسیان داشت. (درس ۷ ص ۶۶)

۱۴۲. گزینه ۱ درست است.

یکی از ویژگی‌های شاخص خلافت عباسیان، اجتناب از سیاست عرب‌گرایی بود که امویان دنبال می‌کردند. (درس ۷ ص ۶۹)

۱۴۳. گزینه ۳ درست است.

پیشینه تأسیس دیوان در دوران اسلامی به زمان عمر بن خطاب، خلیفه دوم باز می‌گردد. (درس ۷ ص ۷۰)

۱۴۴. گزینه ۲ درست است.

درس ۴ ص ۳۴

برخی از مهاجران بی‌بضاعت در جوار مسجد اقامت گزیدند و به اهل صفة مشهور شدند.

۱۴۵. گزینه ۴ درست است.

درس ۳ ص ۲۹

با تشدید آزار مشرکان، گسترش دعوت اسلامی در مکه با موانع اساسی روبه‌رو شد در چنین شرایطی بود که اندیشه هجرت از مکه به دهن پیامبر و مسلمانان راه یافت.

۱۴۶. گزینه ۱ درست است.

درس ۲ ص ۱۸

از جمله نمونه‌های تاریخ‌نگاری براساس روش موضوع محوری، کتاب مروج‌الذهب و معادن الجوهر نوشته علی بن حسین مسعودی است.

۱۴۷. گزینه ۳ درست است.

درس ۷ ص ۷۴

از زمان امام صادق (ع) حرکتی در جامعه اسلامی با عنوان جریان وکالت آغاز شد و در دوران امامان بعدی به اوج خود رسید.

۱۴۸. گزینه ۴ درست است.

درس ۷ ص ۷۶

مساجد جامع ازهر، جامع حاکم و جامع اقمَر از مشهورترین نمونه‌های آثار معماری فاطمی در قاهره به شمار می‌روند.

۱۴۹. گزینه ۲ درست است.

درس ۳ ص ۲۵

در ۲۷ رجب یا به روایتی دیگر در رمضان سالی که آن حضرت به چهل سالگی رسیده بود، در حال عبادت و تأمل و تفکر در غار حرا، فرشته وحی بر او فرود آمد و با نزول نخستین آیات سوره علق، پیام الهی را به ایشان رساند. نزول این آیات به منزله آغاز پیامبری و رسالت الهی حضرت محمد(ص) بود.

۱۵۰. گزینه ۳ درست است.

درس ۱ ص ۴

از جمله مهم‌ترین منابع پژوهش در گذشته، کتاب‌های تاریخی هستند که توسط مورخان دوره‌های مختلف نوشته شده‌اند.

جغرافیا (۲)

۱۵۱. گزینه ۱ درست است.

زمانی که در مثال‌های متعدد از کتاب درسی، انسان و نواحی انسانی به‌طور کلی نقش فاعلی داشتند و یک نوع نواحی مانند نواحی اقتصادی، مذهبی، فرهنگی و... را به‌وجود آوردند. یعنی انسان نواحی را به‌وجود می‌آورد. اما اگر طبیعت، فعالیت انسان را به‌سمت خاصی هدایت کرد یعنی نواحی فعالیت انسان‌ها را شکل می‌دهد و انسان نقش مفعول دارد. و اگر شکل‌گیری نواحی، موضوع دولت و حکومت مطرح شود یعنی نواحی تحت تصمیم‌گیری‌های سیاسی قرار دارد.

۱۵۲. گزینه ۴ درست است.

همانند سوال پیشین، نواحی طبیعی زمانی به فعالیت‌های انسانی شکل می‌دهند. به عنوان مثال کشوری که در یک منطقه کوهستانی یا در عرض‌های جغرافیایی بالا قرار دارد. نمی‌تواند تصمیمات راه‌سازی مشابهی با کشورهای واقع در نواحی استوایی بیابانی داشته باشد. برای همین برنامه‌ریزان هر کشوری، تصمیمات و تمهیدات خاص نواحی طبیعی خود را می‌گیرند و روابط انسان و محیط خاص خود را دارند.

۱۵۳. گزینه ۲ درست است.

وقتی هوای یک منطقه گرم می‌شود، مولکول‌ها سریع‌تر حرکت می‌کنند و از هم فاصله می‌گیرند، در نتیجه از وزن و فشار هوا در واحد حجم کاسته می‌شود. هوای گرم، سبک می‌شود و به‌سوی بالا صعود می‌کند. بنابراین، هوای گرم نسبت به اطراف خود فشار کمتری دارد و در نتیجه بر روی منطقه گرم یک مرکز کم‌فشار ایجاد می‌شود. در کم‌فشار، فشار هوا به سمت مرکز ناحیه کم می‌شود. در مقابل وقتی هوا سرد می‌شود، مولکول‌های آن به هم نزدیک‌تر می‌شوند و تعدادشان در واحد حجم بیشتر می‌شود. هوای سرد سنگین است و به سمت پایین یا سطح زمین فرود می‌آید، در نتیجه بر روی منطقه سرد یک مرکز پرفشار پدید می‌آید. در پرفشار، فشار هوا به سمت مرکز ناحیه افزایش می‌یابد. مقایسه این دو مرکز کم‌فشار و پرفشار بسیار مهم است. زیرا اثرات متفاوتی دارند.

۱۵۴. گزینه ۴ درست است.

جدول زیر را به‌دقت مقایسه و بررسی کنید. توجه داشته باشید از ۰ میلی‌متر تا ۵۰ بیابان نامیده می‌شود و محدوده خاصی دارد. از آن طرف بالاتر از ۴۵۰ میلی‌متر از قلمرو نیمه خشک خارج می‌شود و به منطقه معتدل وارد می‌شود. البته در این مناطق نحوه توزیع بارش هم مهم است زیرا مناطق خشک به‌طور کلی بارش نامنظمی دارند اما مناطق معتدل بارش منظم‌تری در طول سال دارند.

میزان بارندگی سالانه	۲۵۰-۴۵۰ mm	۱۰۰-۲۵۰ mm	۵۰-۱۰۰ mm	کمتر از ۵۰ mm
منطقه	نیمه خشک	خشک	بسیار خشک (نیمه بیابانی)	بیابان

۱۵۵. گزینه ۱ درست است.

این سوال ترکیبی از مبحث انواع هوازدگی و طبقه‌بندی آب و هوایی کوپن است. همان‌طور که می‌دانیم هوازدگی فیزیکی حاصل اختلافات شدید دماست و باعث خرد شدن سنگ‌ها می‌شود. اما هوازدگی شیمیایی به رطوبت و آب وابسته است که علاوه بر خرد شدن سنگ‌ها منجر به تغییر در ترکیب و ساختمان سنگ‌ها می‌شود. بنابراین هر کدام از هوازدگی‌ها در یک نوع آب و هوا فعالیت بیشتری دارد. به‌عنوان مثال هوازدگی فیزیکی در آب و هوای گروه B فعالیت بیشتری دارد و در مقابل هوازدگی شیمیایی در آب و هوای گروه A فعالیت بیشتری دارد.

۱۵۶. گزینه ۳ درست است.

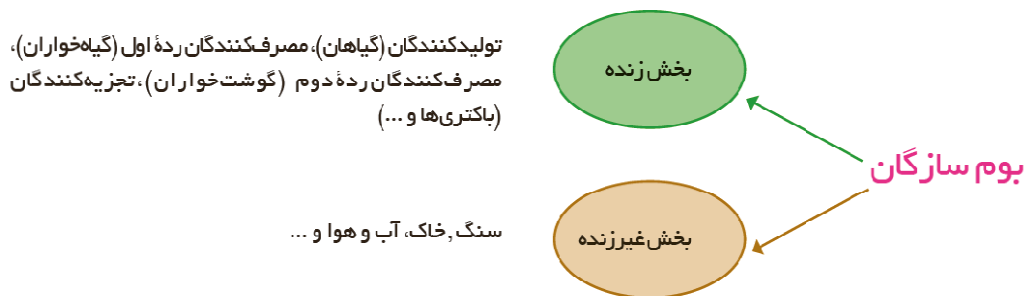
دشت لوت نمونه مهمی در بحث فرسایش بادی تراکمی و کاوشی است و هر دو نوع فرسایش در این ناحیه فعالیت دارند. به طور کلی چاله‌های بادی که عمق بعضی از آنها به ۴۰ متر نیز می‌رسد در این دشت وجود دارد. همچنین شکل‌گیری کولت‌ها نیز مشاهده می‌شود. در فرسایش تراکمی نیز تپه‌های ماسه‌ای با بیش از ۵۰۰ متر در دشت لوت وجود دارد. بنابراین می‌توان گفت تپه‌های ماسه‌ای بیش از ۳۰۰ متر در این دشت شکل گرفته است.

۱۵۷. گزینه ۲ درست است.

کولت یا یاردانگ در رسوبات نرم به جامانده از دریاچه‌های قدیم (تشکیل شده در دوران اول تا سوم زمین‌شناسی) پدید می‌آید. طی میلیون‌ها سال، باد شیارهایی موازی و U شکل در این رسوبات ایجاد کرده است. به تدریج بخش نرم را با خود برده و بخش‌های سخت‌تر باقی گذاشته است. کولت‌ها که حاصل فرسایش بادی - آبی هستند و در مناطق خشک از جمله در دشت لوت ایران مشاهده می‌شوند.

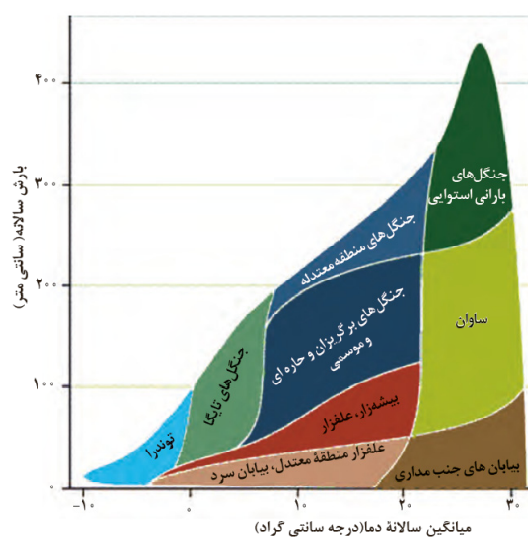
۱۵۸. گزینه ۳ درست است.

تصویر زیر را اگر از نظر هوازگی مورد بررسی قرار دهیم. می‌توان گفت تولیدکنندگان در هوازگی فیزیکی (رشد ریشه) و شیمیایی (تنفس گیاهان)، مصرف‌کنندگان در هوازگی فیزیکی و تجزیه‌کنندگان در هوازگی شیمیایی فعالیت غالب دارند. به طور کلی بخش زنده در هوازگی فیزیکی که هر دو هوازگی را شامل می‌شود. بخش غیر زنده (آب و هوایی) نیز بر بخش غیر زنده (سنگ‌ها) تأثیر دارد (اثرات آب و هوایی بر سنگ‌ها)

۱۵۹. گزینه ۴ درست است.

تصویر زیر را به دقت مورد تفسیر قرار دهید و هر زیست‌بوم را از نظر بارش و دما مقایسه کنید. همان‌طور که مشاهده می‌کنید میانگین سالانه دما در زیست‌بوم جنگل‌های بارانی استوایی، بیشتر از تایگا است.

۱۶۰. گزینه ۱ درست است.

نوع ناهمواری‌ها و ارتفاعات نیز در پراکندگی پوشش گیاهی و زندگی جانوری نواحی تأثیر می‌گذارند؛ زیرا گیاهان و جانوران در ارتفاع معینی قادر به زیستن هستند. در این ارتباط هرچه ارتفاع افزایش می‌یابد، تعداد گونه‌ها، قد یا بلندی گیاهان، انبوهی و

درجه رشد گیاهان و همچنین فصل رویش آنها کمتر و کوتاهتر می شود. به علاوه، شیب دامنه‌ها بر عمق خاک و زهکشی آن اثر می‌گذارد. در دامنه‌های پرشیب، ضخامت خاک کمتر است و این دامنه‌ها کمتر می‌توانند آب را در خود نگه دارند.

جامعه‌شناسی (۲)

۱۶۱. گزینه ۳ درست است.

- پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار: زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کنت‌ها و لردها) شد. در نهایت، با انقلاب فرانسه دولت‌هایی شکل گرفتند که به‌طور رسمی جدایی خود را از دین اعلام کردند. (ص ۵۷)
- به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری: کشورهای غربی به مواد خام، نیروی کار ارزان و بازار مصرف کشورهای غیر غربی نیاز داشتند. آن‌ها برای تأمین منافع اقتصادی خود نیازمند در هم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند. آن‌ها برای رسیدن به این هدف در وهله نخست از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده می‌کردند. (ص ۵۸)

- پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت: رشد تجارت و برده‌داری، انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد که بازرگانان نسبت به زمین‌داران جایگاه برتری پیدا کنند. دولت‌ها برای افزایش قدرت خود به سرمایه و پول بازرگانان نیاز داشتند و بازرگانان برای تجارت و سود، نیازمند حمایت نظامی دولتمردان بودند. بدین ترتیب، پیوند قدرت با ثروت و تجارت شکل گرفت. صنعت، عنصر دیگری بود که انباشت ثروت سرمایه‌داران را سرعت بخشید. (ص ۵۸)

(درس ۷ - فصل ۲ - ص ۵۷ - ۵۸)

۱۶۲. گزینه ۱ درست است.

- فرهنگ سرمایه‌داری: سرمایه‌داری کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد و کشورهای دیگر را در پیرامون آن به خدمت می‌گیرد. (ص ۱۳)
- جهان فرهنگی: بخش اجتماعی جهان انسانی را جهان فرهنگی می‌نامند که فرهنگ نیز محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست. (ص ۴)
- فرهنگ استکبار: فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه یا گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگر اقوام، جوامع و گروه‌ها را به ضعف ناتوانی می‌کشانند. (ص ۱۳)
- جهان تکوینی: در مقابل جهان انسانی، جهان دیگری به نام جهان تکوینی وجود دارد. این جهان، پیش از انسان هم بوده و وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان است. (ص ۶)
(درس ۱ و ۲ - فصل ۱ - ص ۱۳ - ۴ - ۶)

۱۶۳. گزینه ۲ درست است.

هنگامی که یک فرهنگ در سطح جهانی غالب باشد، به میزانی که آن فرهنگ، ویژگی‌های مطلوب یک فرهنگ جهانی را داشته باشد، جامعه جهانی از انسجام برخوردار خواهد بود. (درس ۷ - فصل ۲ - ص ۵۵)

۱۶۴. گزینه ۴ درست است.

- زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کنت‌ها و لردها) شد. (ص ۵۷)
- رشد تجارت و برده‌داری، انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی و مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد که بازرگانان نسبت به زمین‌داران جایگاه برتری پیدا کنند. (ص ۵۸)
- در نهایت، با انقلاب فرانسه دولت‌هایی شکل گرفتند که به‌طور رسمی جدایی خود را از دین اعلام کردند. این دولت‌ها بر خلاف حکومت‌های گذشته، خود را نه با هویتی دینی بلکه با ویژگی‌های جغرافیایی، تاریخی و خصوصاً نژادی و قومی می‌شناختند. دولت ملت‌های جدید از این طریق پدید آمدند. (ص ۵۷)
(درس ۷ - فصل ۲ - ص ۵۷ - ۵۸)

۱۶۵. گزینه ۳ درست است.

پس از شکل گیری جنبش های استقلال طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد. (درس ۳ - فصل ۱ - ص ۲۴)

۱۶۶. گزینه ۱ درست است.

وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می آورد. این علم، توان داوری درباره ارزش ها و آرمان های انسانی را ندارد. (زیرا این پدیده ها حسی نیستند) و صرفاً به صورت دانش ابزاری، در خدمت اهداف دنیوی انسان قرار می گیرد. (درس ۵ - فصل ۲ - ص ۴۳)

۱۶۷. گزینه ۲ درست است.

استعمار مهم ترین عامل ادغام جوامع غیر غربی در نظام جهانی جدید بود. کشورهای استعمارزده به دو نوع تقسیم می شوند. (درس ۷ - فصل ۲ - ص ۶۰)

۱۶۸. گزینه ۱ درست است.

- کشورهای غربی به مواد خام، نیروی کار ارزان و بازار مصرف کشورهای غیر غربی نیاز داشتند. ← مرحله سوم
- زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت فئودال ها و اربابان بزرگ (کت ها و لردها) شد. ← مرحله اول
- رشد تجارت و برده داری و انتقال ثروت به جوامع اروپایی، سبب شد که بازرگانان نسبت به زمین داران جایگاه برتری پیدا کنند. (درس ۷ - فصل ۲ - ص ۵۷ تا ۶۰)

۱۶۹. گزینه ۳ درست است.

- کشورهای غربی برای تأمین منافع اقتصادی خود نیازمند در هم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن ها را تحمل نمی کردند. ((غ)) (درس ۷ - فصل ۲ - ص ۵۸)
- در هر دوره تاریخی، جوامع مختلف و شبکه روابط میان آن ها، جامعه جهانی را می سازد. ((ص)) (درس ۷ - فصل ۲ - ص ۵۵)
- لیبرالیسم را جایز دانستن همه امور در قیاس با خواست انسان تعریف کرده اند. ((غ)) (درس ۶ - فصل ۲ - ص ۵۳)
- اقتصاد قرون وسطی بر مبنای کشاورزی و روابط اجتماعی ارباب - رعیتی بود. ((ص)) (درس ۶ - فصل ۲ - ص ۵۲)

۱۷۰. گزینه ۴ درست است.

- فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش های جهان شمول را فراهم آورد.
- در جهان اسلام، در مقابل نفوذ و سلطه فرهنگ غرب، مقاومت هایی شکل گرفت که ریشه در فرهنگ اسلامی داشت. متفکران جهان اسلام، خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند.
(درس ۲ و ۴ - فصل ۱ - ص ۱۶ و ۳۱)

۱۷۱. گزینه ۱ درست است.

- از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می کرد - استبداد قومی
- چاره ای جز حذف مظاهر اسلامی نداشت - استبداد استعماری
- دارای هویتی غیر اسلامی بود و می کوشید با رعایت ظواهر اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ کند - استبداد قومی
- در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می کرد - استبداد استعماری.
(درس ۴ - فصل ۱ - ص ۳۱)

۱۷۲. گزینه ۲ درست است.

حرکت های اعتراض آمیز مذهبی (پروتستانتیسم) در جهت اصلاح دینی پدید آمدند. بخشی از این حرکت ها، فقط با قدرت پاپ مخالفت داشتند و با جریان دنیاگرا تقابل نداشتند. بخشی دیگر رویکرد معنوی داشتند و در تقابل با جریان دنیاگرا قرار گرفتند. حرکت های نوع اول با حمایت قدرت های محلی توانستند بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند؛ ولی حرکت های نوع دوم، مورد هجوم کاتولیک ها و دیگر پروتستان ها قرار گرفتند و امکان گسترش پیدا نکردند. (درس ۵ - فصل ۲ - ص ۴۸)

۱۷۳. گزینه ۳ درست است.

- در دوره استعمار، کشورهایی مانند چین، عثمانی و ایران، در شرایط نیمه استعماری به سر می‌بردند. (نادرست) - درس ۷ - فصل ۲ - ص ۶۱
- « به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری »، سومین مرحله از فرآیند تکوین در نظام نوین جهانی است. (نادرست) - درس ۷ - فصل ۲ - ص ۵۷
- انقلاب فرانسه ریشه در دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد. (درست) - درس ۶ - فصل ۲ - ص ۵۳
- در فرهنگ اساطیری یونان و روم باستان با غفلت از نگاه توحیدی به عالم، خداوندگاران متکثر پرستیده می‌شدند. (نادرست) - درس ۶ - فصل ۲ - ص ۴۹
- دئیسم یعنی اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه‌ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد. (درست) - درس ۵ - فصل ۲ - ص ۴۳
- درس‌های ۵، ۶، ۷ - فصل ۱ و ۲ - ص ۶۱ - ۵۷ - ۵۳ - ۴۹ - ۴۳

۱۷۴. گزینه ۴ درست است.

- اندیشه خود را به صورت گفتار یا نوشتار بیان کردن ← ورود به محدوده اجتماعی و فرهنگی (صفحه ۵)
- جهان تکوینی را ماده خامی برای دخل و تصرف فرهنگ‌ها دانستن ← دیدگاه دوم به تعامل جهان‌ها با یکدیگر (صفحه ۸)
- عبور کردن فرهنگ از مرزهای جغرافیایی و قومی و گسترش در کل جهان ← فرهنگ جهانی (صفحه ۱۲)
- فراهم کردن انگیزه شناخت متقابل ← قبول تفاوت‌ها و احترام به آن‌ها (صفحه ۱۷)
- درس‌های ۱ و ۲ - ص ۵ - ۸ - ۱۲ - ۱۷

۱۷۵. گزینه ۲ درست است.

- فرهنگ‌های مختلف، گستره جغرافیایی و تداوم تاریخی یکسانی ندارند. در طول زمان، در سرزمینی واحد، فرهنگ‌های متفاوتی پدید می‌آیند و در زمانی واحد در سرزمین‌های متعدد، فرهنگ‌های گوناگونی شکل می‌گیرند. عمر برخی از فرهنگ‌ها کوتاه و برخی دیگر طولانی است. برخی در مناطقی محدود به وجود می‌آیند و از مرزهای جغرافیایی خود عبور نمی‌کنند ولی برخی دیگر گسترش بسیاری دارند. نه تنها فرهنگ‌ها بلکه عناصر و اجزای فرهنگ‌ها نیز این گونه‌اند؛ برخی عناصر فرهنگی، تداوم تاریخی و گسترش جغرافیایی بیشتری دارند و برخی این گونه نیستند. (درس ۲ - فصل ۱ - ص ۱۱)

فلسفه

۱۷۶. گزینه ۲ درست است.

- پرسش‌های سایر گزینه‌ها مربوط به حوزه فطرت اول است یعنی پرسش‌هایی مربوط به اساسی‌ترین و بنیادی‌ترین مسائل انسان و جهان و طبیعت نیستند. اما پرسش این گزینه یک مسئله بنیادین است.

۱۷۷. گزینه ۱ درست است.

- دانشمندان زمان سقراط خود را سوفیست می‌خواندند؛ اما سقراط خود را سوفیست معرفی نکرد، بلکه خود را دوستدار دانش نامید.

۱۷۸. گزینه ۴ درست است.

- روش فلسفه استدلالی است و از این جهت مانند ریاضیات است ولی موضوع فلسفه بنیادی‌ترین مسائل و موضوعات است و موضوع ریاضیات، مقدار و عدد و کمیت است.

۱۷۹. گزینه ۲ درست است.

- بخش ریشه‌ای فلسفه شامل هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی است و محتوای این گزینه مربوط به معرفت‌شناسی است، پس به بخش ریشه‌ای فلسفه مربوط است.

۱۸۰. گزینه ۳ درست است.

- محترم شمردن مالکیت خصوصی که تأمین‌کننده منافع فرد است با مکتب اصالت فرد ارتباط دارد.

۱۸۱. گزینه ۱ درست است.

کسی که دارای تفکر فلسفی است و فیلسوفانه می‌اندیشد در انتخاب اهداف خود تابع برهان و استدلال است نه این که بعد از پذیرفتن باورها، در جستجوی استدلال عقلی برای آن باورها باشد.

۱۸۲. گزینه ۴ درست است.

یکی از نتایج اندیشیدن فیلسوفانه این است که فرد از توانایی‌های منطقی و شناخت قواعد تفکر و راه‌های جلوگیری از مغالطات استفاده می‌کند تا راه رسیدن به اعتقادات درست را هموار سازد.

۱۸۳. گزینه ۳ درست است.

نخستین مجموعه‌ها یا قطعه‌هایی که به زبان فلسفی نگاشته شده، از یونان باستان باقی مانده و در یونان بود که تفسیر جهان به روش عقلانی رایج شد و دانش فلسفه در یونان شکل گرفت. به همین جهت از یونان به‌عنوان مهد تفکر فلسفی یاد می‌شود.

۱۸۴. گزینه ۱ درست است.

تغییراتی که در جهان رخ می‌داد ذهن نخستین اندیشمندان یونانی را به خود مشغول کرده بود و آنها در پی دست یافتن به ماده نخستین و اصلی سازنده جهان و هستی بودند. از نخستین اندیشمندان یونان باستان می‌توان تالس، فیثاغورس، پارمنیدس و هراکلیتوس را نام برد.

۱۸۵. گزینه ۲ درست است.

به نظر پارمنیدس هستی یک امر واحد ثابت است و شدن و تغییر در هستی راه ندارد، ولی هراکلیتوس می‌گفت همه چیز در حال گذر و تغییر مداوم است و هیچ چیز ثابتی در این جهان وجود ندارد. «شما نمی‌توانید دوبار در یک رودخانه قدم بگذارید.»

۱۸۶. گزینه ۴ درست است.

سقراط هیچ کتاب و نوشته‌ای نداشت ولی زندگی او نشان‌دهنده فلسفه اوست. سقراط معاصر با سوفیست‌ها بود که در آن زمان جامعه آن تحت تأثیر اندیشه‌های سوفسطائیان بود و حقیقت طلبی در سایه جدل و سخنوری و مغالطه‌های سوفیست‌ها، کم رنگ شده بود. از این جهت سقراط به‌پاخاست و تفکر عقلانی را احیا کرده و فضیلت را استوار ساخت.

۱۸۷. گزینه ۱ درست است.

روشی که سقراط به کار می‌گرفت به این صورت بود که ابتدا پرسشی مطرح می‌کرد و بعد از پاسخ طرف مقابل، پرسش دیگری را مطرح می‌کرد تا پاسخ‌دهنده را به حقیقت رساند که این روش گفت‌وگو و پرسش و پاسخ به روش سقراطی معروف شد.

۱۸۸. گزینه ۳ درست است.

سقراط در دادگاه به جرم عدم اعتقاد به خداوند و گمراه ساختن جوانان محاکمه شد.

۱۸۹. گزینه ۲ درست است.

از نظر سقراط فقط خداوند دانای حقیقی است.

۱۹۰. گزینه ۳ درست است.

سقراط می‌گفت اگر من به خاطر ترس از مرگ یا هر خطر دیگری از فرمان الهی سر برنتابم و رسالت خود را که خداوند بر عهده من گذاشته انجام ندهم، آن وقت سزاوار بود دادگاهی تشکیل شود و من را به جرم عدم اعتقاد به خدا محکوم کنند.

روان‌شناسی

۱۹۱. گزینه ۴ درست است.

پرسش‌های علمی، به‌صورت ارزشی و اخلاقی بیان نمی‌شود، در حالی که پرسش مطرح شده در گزینه ۴ به لزوم انجام رفتارهایی اشاره دارد که موجب کاهش استرس می‌شود. الزام داشتن به چیزی، مفهومی است که در علم اخلاق مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۱۹۲. گزینه ۳ درست است.

عبارت الف: شباهت رنگ خرمالو و گوجه فرنگی به ویژگی‌های حسی مانند رنگ اشاره دارد و پردازش ادراکی است.
عبارت ب: طبقه‌بندی در گروه مهره‌داران و پستانداران، توجه به ویژگی‌های مشترک اطلاعات و گروه‌بندی آنان جز پردازش مفهومی است.

۱۹۳. گزینه ۱ درست است.

گزینه ۲ به هدف علم اشاره نشده است و گزینه ۳ تبیین بیان چرایی است، عبارت اشاره به تبیین و توصیف ندارد. گزینه ۴ توصیف بیان چستی است. آموزش شیوهٔ مقابله با فشار روانی موجب کاهش ابتلا به استرس می‌شود که کنترل است. زیرا از طریق آموزش، کاهش ابتلا به استرس را در کنترل در می‌آوریم.

۱۹۴. گزینه ۳ درست است.

مشاهده و تجربه رکن اساسی روش علمی است. روش‌های ارائه شده در علم تجربی تنها در حیطهٔ امور مشاهده‌پذیر قابل اجرا و معتبر است و نمی‌توان از آنها در حیطه امور غیر قابل مشاهده با حواس پنجگانه استفاده کرد.

۱۹۵. گزینه ۱ درست است.

الف) آهسته پایین آمدن از پله‌های آپارتمان، رعایت حقوق دیگران و جنبهٔ اخلاقی است
ب) برنامه‌ریزی برای آمادگی در آزمون، جنبهٔ شناختی است
ج) داشتن کارت واکسن در اماکن عمومی، جنبهٔ اخلاقی است.
د) تغییر خلق و خو، جنبهٔ هیجانی است.

۱۹۶. گزینه ۲ درست است.

صفتی که از روز تولد در ظاهر و رفتار بروز می‌کند مانند رنگ پوست است و صفاتی که در شرایط خاص و با گذشت زمان بروز می‌کنند مانند خوش اخلاق بودن و شروع راه رفتن هستند.

۱۹۷. گزینه ۴ درست است.

کودک در ابتدا می‌تواند حرکات درشت را انجام دهد مانند ضربه به توپ و بالا رفتن از پله و سپس حرکات ظریف مانند بستن بند کفش

۱۹۸. گزینه ۳ درست است.

جملهٔ افراد آمیزه‌ای از محاسن و معایب هستند، به منظور مقابله با آرمان‌گرایی به کار می‌رود، پس درک این موضوع به ایجاد توازن بین آرمان و واقعیت در نوجوان کمک می‌کند.

۱۹۹. گزینه ۲ درست است.

کودکی که رفتار خود را تکرار می‌کند تا واکنش هیجانی مادر را دریافت کند، سعی دارد به هیجانات خود جهت دهد.

۲۰۰. گزینه ۱ درست است.

آماده‌سازی زمانی اتفاق می‌افتد که شناخت محرک معینی، تحت تأثیر ارائه پیشین همان محرک یا محرک شبیه به آن قرار می‌گیرد. مارگزیده از ریسمان سیاه و سفید می‌ترسد هم بیانگر شناخت محرک معین و تأثیر آن بر ادراک‌های بعدی باشد.

۲۰۱. گزینه ۳ درست است.

تازگی موضوع ارائه شده، تمرکز ایجاد می‌کند و اگر محرک مورد نظر به دفعات متعدد ارائه شود، خوگیری شکل می‌گیرد. این موضوع بیانگر آشنایی نسبی با محرک و موضوع مورد توجه است.

۲۰۲. گزینه ۴ درست است.

تصویر مربوط به خطای ادراکی مولر - لایر است. عبارات گزینه ۱، ۲، ۳ در ارتباط با خطای ادراکی است، اما در عبارت گزینه ۴، موضوع به ادراک نرسیده است و در حد گیرنده‌های حسی باقی مانده است.

۲۰۳. گزینه ۲ درست است.

میزان شباهت تکالیف، درجه دشواری و مهارت اثر منفی توجه تقسیم شده را کاهش می‌دهد و برای ایجاد توجه متمرکز، از حواس مختلف برای انجام دادن یک تکلیف استفاده می‌شود.

۲۰۴. گزینه ۱ درست است.

الف) یافتن روسری در قفسه‌ای پر از روسری به تعداد عوامل انحرافی اشاره دارد، تعداد عوامل انحرافی، زمانی بر جست‌وجوی هدف تأثیر می‌گذارد که محرک هدف را در میان تعدادی محرک مزاحم (انحرافی) جست‌وجو کنیم.

ب) یافتن یک کیف آبی در بین کیف‌های مشکی، ویژگی‌های منحصر به فرد است. ویژگی‌های منحصر به فرد، زمانی بر

جست‌وجوی هدف تأثیر می‌گذارد که محرک هدف را با توجه به خصوصیات مشخص آن (مثل اندازه، شکل، رنگ و جهت آن) جست‌وجو کنیم.

۲۰۵. گزینه ۴ درست است.

الف) براساس اصل مجاورت، وقتی چند شیء در کنار یکدیگر باشند، آن‌ها را به‌صورت یک گروه (یک کل یکپارچه) ادراک می‌کنیم. در شکل الف اشکال نزدیک به هم را ادراک می‌کنیم، اشاره به اصل مجاورت دارد.

ب) براساس اصل تکمیل، ما تمایل داریم اشیایی را که ناقص هستند را به‌صورت کامل ببینیم. در شکل ب آهو را کامل می‌بینیم.